

архітектури, аналізується “відродження” окремих принципів модерну в архітектурних спорудах сучасності, розглядається доцільність застосування окремих цитат з архітектури модерну в сучасних об’єктах. Разом з тим, наголошується на необхідності проектування об’єкту відповідно свого часу.

Для отримання більш ґрунтовних знань з вивчення спадщини модерну в курсі історичних дисциплін, рекомендовано ознайомлення не лише з обов’язковою учбовою, а й з додатковою науковою літературою, наведених в Інтернеті текстах, а також відвідування музеїв та виставок.

Т.О. Кащенко

КОНЦЕПЦІЯ НАСКРІЗНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ПРОЕКТУВАННЯ РЕСУРСОЕФЕКТИВНОГО АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА

Досвід сучасного архітектурного проектування доводить важливість володіння архітекторами методикою енергозбереження в архітектурі. В навчальних програмах підготовки архітекторів питання енергозбереження має часто локальний, неупорядкований характер, що не дозволяє системно сприйняти проблему. Причиною такого стану є новизна проблеми, її об’ємність і різноплановість, відсутність фахівців, які в достатньому обсязі володіють методами енергозбереження. Питання енергозбереження в сучасній архітектурі вирішується на стадіях наукових розробок, проектування, будівництва та експлуатації архітектурних об’єктів. Для вирішення цих проблем шляхом підготовки фахівців, які володіють методами енергозбереження в архітектурі, в існуючій програмі архітектурної освіти необхідно сформулювати наскрізну програму підготовки фахівців з питань енергозбереження. В зв’язку з цим було проаналізовано схему посилення складових архітектурної програми, пов’язаних з питаннями енергозбереження, і, в першу чергу, сферу практичної діяльності архітектора як інформаційну основу кваліфікаційної характеристики. Ця програма, на наш погляд, повинна складатися з декількох рівнів: гуманітарно-світоглядного, загально-професійного, спеціалізованого. Структурно-логічна схема реалізації цієї ідеї повинна поєднати філософські проблеми енергозбереження з методами реалізації технологічних процесів підвищення енергоефективності будівель і споруд на стадії їх проектування, зведення та експлуатації. До цього можуть бути залучені такі дисципліни: філософія, екологія, архітектурно-будівельна фізика, будівельні матеріали і конструкції, інженерне обладнання будівель і споруд, економіка і технологія будівельного

виробництва, архітектурний менеджмент. Об'єднуючою дисципліною є архітектурне проектування. Поглиблене вивчення питань енергозбереження в архітектурі потребує створення відповідної спеціалізації та програм підвищення кваліфікації для фахівців з вищою архітектурною освітою. Загальна концепція енергозбереження в освітньо-професійній програмі за напрямом „Архітектура” представлена в таблиці, в якій структуровано інформаційний простір загальних теоретичних, методичних та практичних питань програми за спільним напрямом „Архітектура” (табл. 1).

Таблиця 1

КОНЦЕПЦІЯ ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ОСНОВИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Рівні	Проблема	Питання	Кваліфікаційні вимоги до фахівця	Дисципліни
Теорія архітектури, містобудування та дизайну	Фундаментальність проблеми ресурсоефективності (енерго-ефективності) архітектурного середовища	Актуальність та сучасний стан проблеми. Історія розвитку енергоефективних рішень в архітектурі Формування архітектурної форми під впливом факторів ресурсоефективності. Оптимізація архітектурно-містобудівельних рішень	Формування екологічного світогляду, пов'язаного з проблемою ресурсоефективності архітектурного середовища. Володіння знаннями щодо ефективних матеріалів, технологій, методів розрахунків, формування. Синтез проблеми в предметній галузі	Гуманітарні та соціально-економічні (філософія, психологія, естетика, соціологія, економіка та ін.). Історія архітектури і містобудування. Природничо-математичні (фундаментальні) (математика, фізика, механіка, буд. матеріали, кваліметрія). Спеціальні (арх. проектування, композиція)
Методика архітектурного проектування	Дослідження зв'язків факторів для виявлення їх впливу на ступінь ресурсоефективності (енерго-ефективності) архітектурного середовища. Методи оцінки проектного рішення за критерієм енерго-ефективності	Формування стратегії рішення проектної задачі. Методика порівняльної оцінки об'єктів	Оволодіння методиками проектування і оцінки архітектурно-містобудівельних об'єктів	Методичні основи архітектурного проектування (архітектура житлова, громадська, промислова, населених місць, ландшафтна, інтер'єр)

Архітектурне проектування	Проектування енергоефективних об'єктів	Нове будівництво Реконструкція Експлуатація	Реалізація об'єктно-орієнтованих засобів проектування	Курсове, дипломне архітектурне проектування. Концептуальне архітектурне проектування
---------------------------	--	---	---	---

В.П. Король

ФОРМУВАННЯ КУРСУ ЛЕКЦІЙ “ТИПОЛОГІЯ ЖИТЛА” ДЛЯ СТУДЕНТІВ З ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ “АРХІТЕКТУРА” В УМОВАХ СУЧАСНОЇ АРХІТЕКТУРНОЇ ПРАКТИКИ

За нових соціально-економічних умов незалежної України, за короткий період проектування та будівництво житла пройшло значний шлях: суттєво змінилися умови вирішення житлової проблеми, помітно виросли вимоги до комфорту проживання, з'явилися і поширилися нові матеріали та технології будівництва, виникли нові типи житла, змінюється нормативна база проектування житла, врешті зазнала змін система освіти. Зміна економічних умов в Україні призвела до змін в проектуванні житла, з'явилися нові тенденції, з якими безумовно зіткнуться в своїй практичній роботі випускники архітектурних вузів. До них відноситься децентралізація проектно-справа — замість крупних проектних інститутів виникли численні невеликі комерційні проектні бюро та проектно-будівельні фірми. А головне: у проектувальників житла з'явився конкретний замовник, який фінансує будівництво та диктує свої умови будівництва, домінуючим стає індивідуальне проектування. Останнім часом розгортається житлове будівництво в районах, які мають архітектурну, культурно-історичну та містобудівну цінність, надаються в користування приватним компаніям пам'ятники архітектури. Створення естетично повноцінного житлового середовища неможливе без дбайливого ставлення до містобудівельної та архітектурної спадщини, без урахування своєрідності кожного регіону та природнокліматичних особливостей зон будівництва. Наша держава відчуває житловий голод, і велика кількість її громадян живуть у недостатньо комфортних умовах. Нині перед державою стоїть грандіозне завдання створити умови, за яких кожний громадянин міг би, у той чи інший спосіб, отримати достатнього рівня комфортності чи високо-комфортне житло, тобто повинен зростати обсяг будівництва різноманітних типів житла високої якості. В цих умовах різко зростає роль архітектора, збільшується